

Sygn. akt: I C 68/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 grudnia 2015 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Małgorzata Żelewska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Justyna Gronda

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 listopada 2015 r. w G.

sprawy z powództwa **A. S.**

przeciwko **J. D.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego J. D. na rzecz powoda A. S. kwotę 69.871 zł (sześćdziesiąt dziewięć tysięcy osiemset siedemdziesiąt jeden złotych) z ustawowymi odsetkami od kwoty 60.000 zł od dnia 27 stycznia 2011r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego J. D. na rzecz powoda A. S. kwotę 4.491 zł (cztery tysiące czterysta dziewięćdziesiąt jeden złotych) tytułem kosztów procesu.

Sygnatura akt: I C 68/15

UZASADNIENIE

Powód A. S. wniósł pozew przeciwko J. D. domagając się od pozwanego zapłaty kwoty 69.871 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 60.000 zł od dnia 27 stycznia 2011r. do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, iż w dniu 20 marca 2010r. zawarł z pozwanym umowę pożyczki pieniężnej w kwocie 107.000 zł. Kwota pożyczki została przekazana pozwanemu tego samego dnia. Na potwierdzenie przekazania kwoty pożyczki i zabezpieczenia jej zwrotu pozwany wystawił na rzecz powoda weksel własny poręczony przez żonę. Pozwany zobowiązał się do spłaty pożyczki w ratach, jednakże dokonał płatności tylko jednej pełnej raty w terminie tj. kwoty 27.000 zł w dniu 30 czerwca 2010r. Płatność drugiej niepełnej raty w wysokości 20.000 zł nastąpiła w dniu 26 stycznia 2011r. Kolejne płatności już nie nastąpiły. W dniu 28 kwietnia 2014r. powód wezwał pozwanego do zapłaty, zakreślając mu 14 dniowy termin do zapłaty. We wskazanym terminie pozwany nie dokonał zapłaty. Na dochodzoną kwotę składa się kwota 60.000 zł tytułem należności głównej oraz kwota 9.870,74 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych.

(pozew k. 2-3)

W dniu 5 grudnia 2014r. w sprawie o sygnaturze akt I Nc 1518/14 Sąd Rejonowy w Gdyni wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

(nakaz zapłaty k. 18)

Pozwany złożył sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości i wnosząc o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na jego rzecz zwrotu kosztów procesu.

Pozwany przyznał, że zawarł z powodem umowę pożyczki, wskazując jednakże, że umowa została zawarta w ramach działalności gospodarczej powoda pod nazwą Firma Handlowa (...) S. A. w Ż.. W ramach tej działalności gospodarczej pozwany współpracował z powodem w obrocie gospodarczym, a jednym z przejawów współpracy było przekazywanie przez powoda pozwanemu należności pieniężnych. Zdaniem pozwanego na gospodarczy charakter pożyczki wskazuje fakt, iż była ona nieoprocentowana, z czego można wywnioskować, że powód uzyskiwał inną niż odsetki korzyść z udzielenia pożyczki. W związku z tym, że dochodzone roszczenie związane było z prowadzeniem działalności gospodarczej przez powoda pozwany podniósł zarzut przedawnienia. Z ostrożności procesowej pozwany podniósł również zarzut potrącenia przysługującej mu w stosunku do powoda wierzytelności o zapłatę kwoty 119.506,22 zł z wierzytelnością powoda. Pozwany wskazał bowiem, że powód uzyskał od pozwanego szereg świadczeń rzeczowych, za które nie zapłacił wynagrodzenia. Uzyskane przez powoda świadczenia obejmują: elementy rury stalowej Ø 114,3 x 14,2 w ilości 145 m biejących o wadze 5.163 kg; elementy z blachy # 10, # 6 i z kątownika; elementy dwuteownika 120 i 260; element stalowy z ramą z profilu 100 x 100 x 5; elementy stali wraz z dwuteownikiem; elementy stalowe z płaskownikiem 150 x 10 wraz z odciągami cynkowane ogniowo; elementy z blachy # 10 wraz z odciągami cynkowane ogniowo; elementy z blachy # 4 wraz z odciągami cynkowane ogniowo; elementy stalowe rygiel malowany – o łącznej wartości 119.506,22 zł.

(sprzeciw od nakazu zapłaty k. 21-28)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 20 marca 2010r. powód A. S. udzielił pozwanemu J. D. pożyczki pieniężnej w kwocie 107.000 zł. Zwrot pożyczki miał nastąpić w czterech ratach płatnych w następujący sposób:

- 27.000 zł w terminie do dnia 30 czerwca 2010r.,
- 27.000 zł w terminie do dnia 30 lipca 2010r.,
- 27.000 zł w terminie do dnia 30 sierpnia 2010r.,
- 26.000 zł w terminie do dnia 30 września 2010r.

(dowód: umowa pożyczki z dnia 20 marca 2010r. k. 6-8)

Zabezpieczeniem spłaty pożyczki był weksel własny in blanco wystawiony w dniu 20 marca 2010r. na kwotę 107.000 zł przez J. D. i poręczony przez jego żonę G. D..

(dowód: weksel własny in blanco k. 9)

Przedmiotowa pożyczka została udzielona na prośbę pozwanego. Projekt pożyczki został przygotowany przez J. D.. Do podpisania umowy doszło w biurze pozwanego.

(dowód: przesłuchanie powoda A. S. k. 121v, przesłuchanie pozwanego J. D. k. 123-123v)

W chwili zawierania umowy przeciwko przedsiębiorstwu pozwanego toczyła się egzekucja. Zawierając umowę pożyczki jako osoba fizyczna pozwany chciał uniknąć zajęcia kwoty pożyczki w toku egzekucji prowadzonej z majątku spółki.

(dowód: przesłuchanie pozwanego J. D. k. 123v-124)

W dniu 10 kwietnia 2010r. powód udzielił pozwanemu kolejnej pożyczki w kwocie 110.000 zł, która miała zostać spłacona w pięciu ratach po 22.000 zł. Pożyczka została spłacona gotówką przez pozwanego.

(dowód: umowa pożyczki z dnia 10 kwietnia 2010r. wraz z odrębnymi adnotacjami k. 115-117, przesłuchanie pozwanego J. D. k. 124)

Powód A. S. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą Firma Handlowa (...) S. A. w Ż. w zakresie sprzedaży hurtowej metali i rud metali. Natomiast pozwany J. D. jest dyrektorem produkcji i współnikiem Przedsiębiorstwa Usługowo – Producyjnego (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. zajmującą się m.in. produkcją metalowych wyrobów gotowych.

(dowód: wydruk z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej k. 31, odpis aktualny z Krajowego Rejestru Sądowego k. 87-93)

Obaj przedsiębiorcy pozostawali od lat w stosunkach gospodarczych. Powód w ramach swojej działalności gospodarczej wielokrotnie zamawiał od Przedsiębiorstwa Usługowo – Producyjnego (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. różne elementy metalowe, które spółka wykonywała z powierzonego przez zamawiającego materiału.

(dowód: zeznania świadka Ł. D. k. 121, przesłuchanie powoda A. S. k. 121v-123, zlecenia wykonania elementów stalowych, WZ, karty kalkulacyjne, rysunki techniczne k. 32-76, faktury VAT k. 118-120, zeznania świadka G. C. k. 109, zeznania świadka Z. S. k. 109v)

W terminie pozwany zwrócił jedynie pierwszą ratę pożyczki w kwocie 27.000 zł, natomiast w dniu 26 stycznia 2011r. zapłacił powodowi kwotę 20.000 zł tytułem drugiej raty pożyczki.

(dowód: adnotacje na umowie pożyczki z dnia 20 marca 2010r. k. 7)

Pismem z dnia 28 kwietnia 2014r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 68.864,04 zł wraz z należnymi odsetkami z tytułu zwrotu ww. pożyczki do dnia 12 maja 2014r. W określonym terminie pozwany nie dokonał zapłaty.

(dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 28 kwietnia 2014r. wraz z dowodem nadania k. 10-11)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wszechstronnego rozważenia całego zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego w postaci dowodów z dokumentów, dowodu z zeznań świadków G. C., Z. S. i Ł. D. oraz dowodu z przesłuchania stron.

Oceniając zebrany materiał dowodowy stwierdzić należy, iż w zakresie istotnym do rozstrzygnięcia sprawy nie było podstaw do kwestionowania wiarygodności i autentyczności dokumentów przedłożonych do akt niniejszej sprawy. Strony co prawda różniły się w ocenie dokumentów dołączonych do sprzeciwu od nakazu zapłaty, jednak w ocenie Sądu dokumenty te nie miały istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, albowiem z ich treści w żaden sposób nie wynikało, aby zamówienia o jakich mowa w tych dokumentach miały być wykonane w rozliczeniu spornej pożyczki.

W zasadzie nie było podstaw do kwestionowania zeznań świadków, niemniej nie miały one istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Wszyscy trzej świadkowie wprawdzie potwierdzili, iż powód składał zamówienia na wykonanie elementów stalowych, jednak nie potrafili wskazać czy były one składane pozwanemu jako osobie fizycznej czy też spółce, której pozwany jest współnikiem. Ł. D. zeznał, że nie widział żadnych dokumentów związanych z tymi zamówieniami ani też nie interesował się rozliczeniami stron. Świadek nie słyszał również, żeby przedmiotowe zamówienia były wykonywane w ramach rozliczenia długu, jaki posiadał u powoda jego ojciec. Świadek Z. S. w ogóle nie rozróżniał osobnych bytów prawnych tj. pozwanego jako osobę fizyczną oraz spółki (...) sp. z o.o.

Za wiarygodne Sąd uznał zeznania powoda A. S.. Przede wszystkim, Sąd dał wiarę zeznaniom powoda, iż przedmiotowa pożyczka została udzielona pozwanemu jako osobie fizycznej, a nie spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, której pozwany jest współnikiem. Za wiarygodnością zeznań powoda przemawia również treść dokumentów złożonych przez niego do akt sprawy. Przede wszystkim zwrócić należy uwagę, że na wekslu in blanco stanowiącym zabezpieczenie pożyczki nie ma żadnej adnotacji, która pozwalałaby łączyć tę pożyczkę z działalnością gospodarczą stron. Wreszcie wersję powoda częściowo potwierdzają zeznania samego pozwanego, który zeznał, że pożyczka nie została odnotowana w dokumentach księgowych spółki, by uniknąć zajęcia uzyskanej od powoda kwoty pieniężnej w toku egzekucji, jaka w tym czasie była prowadzona z majątku spółki, co jednoznacznie wskazuje, iż pozwany zawarł pożyczkę jako osoba fizyczna.

Natomiast tylko częściowo Sąd dał wiarę zeznaniom pozwanego J. D. tj. co do motywów jakimi się kierował przy zawarciu umowy pożyczki jako osoba fizyczna tj. uniknięcia egzekucji z majątku spółki. W tym względzie zeznania pozwanego wydają się logiczne i nie budzą żadnych wątpliwości w świetle zasad doświadczenia życiowego. Natomiast podnoszone przez świadka okoliczności dotyczące sposobu rozliczenia pożyczki nie znajdują żadnego oparcia w zebranych w niniejszej sprawie materiale dowodowym.

Na podstawie art. 217 k.p.c. i art. 227 k.p.c. Sąd oddalił natomiast wniosek strony pozwanej o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczność oszacowania wartości świadczeń przekazanych przez pozwanego powodowi. Wobec poczynienia przez Sąd ustaleń, że umowa pożyczki z dnia 20 marca 2010r. została zawarta pomiędzy stronami jako osobami fizycznymi, a nie w ramach prowadzonej przez strony działalności gospodarczej, okoliczność na jaką miał zostać przeprowadzony powyższy dowód nie miała żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Nadto, uwzględnienie tego wniosku dowodowego doprowadziłoby do nieuzasadnionej zwłoki w rozpoznaniu niniejszej sprawy, a strony naraziło jedynie na dodatkowe koszty.

Przechodząc do rozważań merytorycznych, podkreślić należy, iż powód swoje roszczenie wywodził z faktu zawarcia w dniu 20 marca 2010r. z pozwanym umowy pożyczki na kwotę 107.000 zł, która nie została dotychczas w całości zwrócona. Z uwagi na powyższe podstawę prawną powództwa stanowił przepis art. 720 § 1 k.c., zgodnie z którym przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Rozstrzygnięcie niniejszego sporu sprowadzało się w zasadzie do konieczności ustalenia czy sporna umowa pożyczki z dnia 20 marca 2010r. została zawarta pomiędzy osobami fizycznymi czy też pomiędzy przedsiębiorcami. Strona powodowa wywodziła, iż umowa została zawarta pomiędzy osobami fizycznymi i nie miała nic wspólnego z działalnością gospodarczą prowadzoną przez strony. Natomiast pozwany konsekwentnie podnosił, iż powód przekazał pieniądze w kwocie 107.000 zł w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej, a nadto uzyskał od pozwanego zaspokojenie roszczeń z tytułu pożyczki w postaci szeregu świadczeń rzeczowych, za które nie zapłacił pozwanemu żadnego wynagrodzenia. W ocenie Sądu rację w niniejszym sporze należało przyznać stronie powodowej. Nie ma bowiem żadnych wiarygodnych dowodów, które świadczyłyby o tym, że przedmiotowa pożyczka pozostawała w związku z prowadzoną przez którąkolwiek ze stron działalnością gospodarczą. Przede wszystkim zwrócić należy uwagę, że w treści umowy z dnia 20 marca 2010r. nie ma żadnego odniesienia do działalności gospodarczej stron – obie strony zostały wymienione z imienia i nazwiska. Takiego odniesienia nie ma również w treści weksła własnego wystawionego przez pozwanego celem zabezpieczenia zwrotu pożyczki. Na przedmiotowym dokumencie pozwany również podpisał się swoim imieniem i nazwiskiem. Pozwany nie prowadził działalności gospodarczej jako osoba fizyczna. Na marginesie należy zwrócić uwagę, że strona pozwana nie wykazała w żaden sposób, że w chwili zaciągania zobowiązania z tytułu pożyczki pozwany był umocowany do zaciągania takich zobowiązań w imieniu spółki. Ze znajdującego się w aktach sprawy odpisu z KRS według stanu na dzień 2 marca 2015r. wynika, że funkcję członka zarządu aktualnie sprawuje inna osoba aniżeli pozwany, nadto pozwany nie jest też prokurentem spółki. Jaki był skład organów spółki w spornym okresie nie wyjaśniono. Co jednak istotniejsze, za wiarygodnością wersji przedstawionej przez powoda przemawia fakt, że pożyczka udzielona przez powoda nie została ujawniona w dokumentach księgowych

spółki działającej pod firmą Przedsiębiorstwo Usługowo – Produkcyjne (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G.. Jak zeznał J. D. zawierając sporną umowę pożyczki celowo nie wpisał w niej żadnych danych spółki. Pozwany chciał uniknąć w ten sposób zajęcia pożyczonej kwoty w toku postępowania egzekucyjnego, jakie wówczas toczyło się z majątku spółki. W świetle treści zeznań pozwanego nie ulega żadnym wątpliwości, że działanie pozwanego było działaniem w pełni świadomym i rozmyślnym. J. D. jako doświadczony przedsiębiorca w pełni zdawał sobie sprawę ze skutków prawnych, jakie niesie takie określenie pożyczkobiorcy jak w przedmiotowej umowie i jego zamiarem było udaremnienie egzekucji z sumy pobieżnej uzyskanej od powoda. Nie ma także żadnych podstaw, aby udzielenie pożyczki wiązać z działalnością gospodarczą powoda. Nieuzasadnione są także zarzuty pozwanego, że pożyczka została już przez niego spłacona poprzez wykonanie licznych świadczeń rzeczowych, na co – zdaniem pozwanego – miała także wskazywać treść adnotacji, jakie zostały poczynione na egzemplarzu umowy przez powoda. Powyższa okoliczność faktyczna nie została w żaden sposób wykazana przez stronę pozwaną. Natomiast, z treści złożonych przez powoda dokumentów w postaci faktur VAT i dowodu wpłaty KP jednoznacznie wynika, że kwota 2.952 zł odnotowana na umowie, została zapłacona w gotówce nie pozwanemu, lecz spółce, której jest współnikiem. Wreszcie, słusznie strona powodowa wywodziła, że zgodnie z treścią § 7 ust. 3 umowy pożyczki wszelkie zmiany postanowień umowy wymagały formy pisemnej pod rygorem nieważności. Zatem nawet, gdyby już po zawarciu umowy strony porozumiały się co do innego sposobu zwrotu pożyczki, to ważność takiego porozumienia uzależniona była od sporządzenia stosownego aneksu.

Nie zasługuje również na uwzględnienie podniesiony przez stronę pozwaną zarzut, że pożyczka została zawarta dla pozorów dla ukrycia innej czynności prawnej, a przekazana pozwanemu kwota stanowiła zaliczkę na poczet wynagrodzenia za wykonane przez pozwanego dzieło czy usługi. Zauważyć bowiem należy, że zgodnie z treścią art. 83 § 1 k.c. dla uznania czynności prawnej za pozorną konieczne jest, aby adresat oświadczenia woli zgadzał się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów. Strony powinny zatem swobodnie i z rozmysłem stworzyć czynność prawną ujawnioną, której treść nie stanowi odzwierciedlenia ich rzeczywistych zamiarów. Tymczasem po stronie powoda nie było zamiaru dokonania czynności prawnej o innej treści aniżeli ujawniona w przedłożonym do akt sprawy dokumencie z dnia 20 marca 2010r., przynajmniej strona przeciwna nie wykazała, że powód miał intencję dokonania innej czynności prawnej aniżeli pożyczka.

Mając zatem na uwadze wszystkie podniesione powyżej okoliczności Sąd doszedł do przekonania, że umowa pożyczki została zawarta pomiędzy osobami fizycznymi. W konsekwencji – wobec braku związku pomiędzy roszczeniem a działalnością gospodarczą stron – roszczenie powoda przedawni się z upływem dziesięcioletniego, a nie trzyletniego terminu przedawnienia. Zważywszy natomiast na określone w § 5 ust. 1 pkt 1-4 terminy zwrotu poszczególnych rat pożyczki ponad wszelką wątpliwość uznać należało, że roszczenie powoda nie uległo przedawnieniu.

W konsekwencji poczynionych przez Sąd ustaleń faktycznych należało również za bezzasadny uznać zarzut potrącenia zgłoszony przez stronę pozwaną. Zgodnie bowiem z treścią przepisu art. 498 § 1 k.c. potrącenie jest możliwe tylko wówczas, dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami. Tymczasem, jak wskazano powyżej umowa pożyczki została zawarta między powodem a pozwanym jako osobami fizycznymi, natomiast ewentualne roszczenia o zapłatę wynagrodzenia za spełnienie świadczeń niepieniężnych przysługiwało osobie prawnej tj. Przedsiębiorstwu Usługowo – Produkcyjnemu (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G., nie zaś pozwanemu J. D.. Brak wzajemności wierzytelności (czy inaczej tożsamości stron) przesądza o bezskuteczności potrącenia.

Z uwagi zatem na fakt, iż pozwany zwrócił powodowi jedynie część pożyczki w kwocie 47.000 zł do spłaty pozostała kwota 60.000 zł. Nie było sporu pomiędzy stronami, że w dniu 30 czerwca 2010r. pozwany dokonał zapłaty kwoty 27.000 zł, zaś w dniu 26 stycznia 2011r. kwoty 20.000 zł. Zatem, uwzględniając daty faktycznej zapłaty części świadczenia powodowi należały się odsetki ustawowe za opóźnienie od kwoty 107.000 zł za okres od 21 marca 2010r. do dnia 30 czerwca 2010r. w łącznej kwocie 3.887,18 zł oraz od kwoty 80.000 zł od dnia 1 lipca 2010r. do dnia 26 stycznia 2011r. w kwocie 5.983,58 zł.

Mając powyższe na uwadze, na mocy art. 720 § 1 k.c. Sąd uwzględnił powództwo w całości i zasądził od pozwanego J. D. na rzecz powoda A. S. kwotę 69.871 zł. Ponadto, na mocy art. 481 § 1 i 2 k.c., należało zasądzić na rzecz powoda odsetki ustawowe od kwoty 60.000 zł od dnia 27 stycznia 2011r. do dnia zapłaty.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie przepisu art. 98 k.p.c. w zw. z § 6 pkt. 5 i § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz. U.2013.490) i zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.491 zł, na którą składają się opłata sądowa od pozwu w kwocie 874 zł, opłata za czynności fachowego pełnomocnika powódki w stawce minimalnej w kwocie 3.600 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.